

1 Какви видове срокове съществуват в рамките на гражданските производства?

При изчисляване на процесуалните срокове се прилагат разпоредбите на [Общата част на Гражданския кодекс](#) (*tsiviilseadustiku üldosa seadus*) относно сроковете и падежите, освен ако законът предвижда друго. Съгласно член 134, параграф 2 от общата част на Гражданския кодекс срокът се определя в години, месеци, седмици, дни, часове или по-кратки времеви единици, или като се прави позоваване на сигурно бъдещо събитие. Срокът започва да тече от деня, следващ календарния ден или настъпването на събитието, начало на срока, и изтича на падежа. Ако падежът се определя посредством срок, който се брои в месеци или по-дълги времеви единици, срокът изтича в 24,00 ч. на падежа, освен ако законът не предвижда друго. Декларация за намерение, за което трябва да бъде съобщено в срок на лице, участващо в икономическа или професионална дейност, трябва да бъде съобщена на лицето, а всички действия, които трябва да се извършат в срок по отношение на лицето, трябва да бъдат извършени не по-късно от падежа до края на нормалния работен ден на мястото, на което трябва да бъде съобщена декларацията за намерение или да бъде извършено действието. Ако дадено процесуално действие трябва да се извърши в сградата на съда, за край на срока се счита краят на работния ден на съда.

2 Списък на неработните дни в съответствие с Регламент (ЕИО, Евратом) № 1182/71 от 3 юни 1971 г.

Неработните дни са посочени в Закона за официалните празници и дните от национално значение (*pühade ja tähtpäevade seadus*) (в сила от 23 февруари 1998 г.). Те са:

24 февруари – Ден на независимостта и годишнина на Република Естония;

1 януари – Нова година;

Разпети петък;

Великден;

1 май – Ден на пролетта;

Петдесетница;

23 юни – Ден на победата;

24 юни – Ден на лятното слънцестоене;

20 август – Ден на възстановяване на независимостта;

24 декември – Бъдни вечер;

25 декември – Първи коледен празник;

26 декември – Втори коледен празник.

3 Какви са общите правила, приложими за сроковете по различните граждански производства?

Съгласно член 62, параграф 1 от Гражданския процесуален кодекс (*tsiviilkohtumenetluse seadustik*) при изчисляване на процесуалните срокове се прилагат разпоредбите на общата част на Гражданския процесуален кодекс относно сроковете и падежите, освен ако законът не предвижда друго.

4 Когато дадено действие или формалност трябва да се извърши в определен срок, от кой момент започва да тече този срок?

Общото правило е посочено в член 135, параграф 1 от общата част на Гражданския кодекс, съгласно който срокът започва да тече от деня, следващ календарния ден или настъпването на събитието, начало на срока, освен ако в закон или в договор не се предвижда друго.

Определеният от съда срок започва да тече от деня, следващ деня на който се връчва документа, в който е определен срокът, освен ако при определяне на срока не се предвижда друго. Ако документът не трябва да бъде връчен, срокът започва да тече след получаването на уведомление за определяне на срока (член 63 от Гражданския процесуален кодекс).

5 Възможно ли е начинът на предаване или връчване на документите (лично връчване чрез връчител или по пощата) да се отрази или да промени началния момент, от който тече срокът?

Не. Гражданският процесуален кодекс гласи, че определен от съда срок започва да тече от деня, следващ деня на който е връчен процесуалният документ. Това се отнася за всички методи на връчване на документи.

6 Ако срокът започва да тече от настъпването на дадено събитие, денят на настъпване на събитието включва ли се в срока?

Не. Съгласно член 135, параграф 1 от общата част на Гражданския кодекс, срокът започва да тече от деня, следващ календарния ден или настъпването на събитието, начало на срока, освен ако в закон или в договор не се предвижда друго.

7 Когато срокът се брои в дни, посоченият брой дни до календарни дни ли се отнася или до работни дни?

Съгласно член 136, параграф 9 от общата част на Гражданския кодекс, за целите на определянето на срока, за един ден се счита период от време от полунощ до полунощ. Следователно, ако срокът се изразява в дни, броят на дните се отнася до календарни дни.

8 А когато този срок се брои в седмици, месеци или години?

Прието е процесуалните срокове се изразяват в дни.

Срокът се изразява в месеци, ако например в момента на изтичане на срока не може да бъде подадена жалба. Съгласно член 632 от Гражданския процесуален кодекс дадена жалба може да бъде подадена в рамките на 30 дни от връчването на решението на жалбоподателя, но не по-късно от пет месеца след датата, на която решението на първоинстанционния съд е било публично оповестено. След изтичането на петте месеца от датата на оповестяване на съдебното решение не може да се подаде жалба дори и ако има по-малко от 30 дни до края на петмесечния срок, следващ връчването и публикуването на съдебното решение. Това абсолютно ограничение е въведено, с цел да се гарантира правната сигурност. Подобен петмесечен абсолютен срок за подаване на жалба е бил въведен например по отношение на обжалването по въззивен ред на определения или по отношение на касационното обжалване.

Пример за срок, изразен в години, е давностният срок за предявяване на претенция за възстановяване на държавна такса или обезпечение — той изтича, след като са минали две години от края на годината, през която е платено обезпечението или държавната такса, но не и преди производството да е приключило с влизането в сила на съдебно решение. Това обаче е давностен срок за предявяване на претенция, а не е процесуален срок, което означава че такъв срок не може да бъде нито удължен, нито възстановен.

Давностният срок за предявяване на претенция също се изразява в години. Това също не е процесуален срок. Съгласно член 143 от общата част на Гражданския кодекс съдът взима под внимание погасяването на претенцията по давност единствено по искане на задълженото лице.

9 Кога изтича срокът, ако се брои в седмици, месеци или години?

Срокът изтича на падежа. Ако падежът се определя чрез срок, който се брои в седмици, падежът е съответният ден на последната седмица на срока. Ако падежът се определя чрез срок, който се брои в месеци, падежът е съответният ден на последния месец. Ако падежът се определя чрез срок, който се брои в години, падежът е съответният ден от съответния месец на последната година. Ако падежът се определя чрез срок, който се брои в месеци или години, и падежът е в месец, който няма тази съответна дата, срокът изтича в последния ден на съответния месец (Член 136, параграфи 2 — 5 от общата част на Гражданския кодекс).

10 Ако срокът изтича в събота, неделя, неработен ден или на официален празник, той удължава ли се до първия следващ работен ден?

Да. Член 136, параграф 8 от общата част на Гражданския кодекс гласи, че ако падежът за деклариране на намерение или изпълнение на задължение съвпада с официален празник или друг неработен ден, за падеж се счита първият работен ден след неработния ден.

11 Съществуват ли обстоятелства, при които сроковете се удължават? При какви условия може да се ползва такова удължаване на срока?

Съгласно член 64, параграф 1 от Гражданския процесуален кодекс въз основа на мотивирана молба или по собствена инициатива съдът може да удължи определеният от него процесуален срок, ако има основателни причини за това. Срокът може да бъде удължен повече от веднъж само със съгласието на срещнатата страна.

12 Какви са сроковете за обжалване?

Жалба трябва да се подаде в рамките на 30 дни от датата на връчването на решението на жалбоподателя, но не по-късно от пет месеца, считано от датата, на която решението на първоинстанционния съд (*esimese astme kohus*) е било публично оповестено (член 632, параграф 1 от Гражданския процесуален кодекс). Има обаче изключения от това общо правило:

Ако, когато се произнася по дело, окръжният съд (*maakohus*) обяви в диспозитива на съдебното решение, че съответното законодателство с общо приложение е в противоречие с Конституцията (*põhiseadus*) и откаже да го приложи, периодът за обжалване започва да тече чак след постановяване на решение относно законодателството с общо приложение, което не е било приложено, в рамките на контрол за конституционност от страна на Върховния съд (*Riigikohus*);

ако в рамките на периода за обжалване е постановено допълнително съдебно решение, периодът за обжалване започва да тече, считано от датата, на която е постановено допълнителното решение, включително по отношение на първоначалното решение. В случаите, когато изпуснатата част се добавя към съдебно решение, постановено без описателна част или мотиви, периодът за обжалване започва да тече наново, считано от датата, на която е постановено пълното решение.

Ако страните постигнат съответно споразумение и информират съда, срокът за обжалване може да бъде съкратен или удължен до пет месеца, считано от датата на публичното оповестяване на решението.

13 Съдилищата могат ли да изменят сроковете, по-специално сроковете за явяване пред съда или да определят специална дата за явяване пред съда?

Съгласно Гражданския процесуален кодекс, съдът насрочва съдебно заседание непосредствено след получаване на исковата молба или заявлението и отговора на исковата молба или заявлението, или след изтичане на срока, определен за предоставяне на отговор. Съдът може също така да насрочи съдебно заседание преди получаване на отговор или преди изтичането на срока, определен за представяне на отговор, ако може да се предположи, че за да се постанови решение по въпроса, ще се изисква съдебно заседание, независимо от отговора или ако при тези обстоятелства незабавното насрочване на съдебно заседание е разумно по други причини. Ако съдът не изисква отговор, той насрочва съдебно заседание непосредствено след получаване на исковата молба или заявлението. Ако е възможно, при насрочването на съдебно заседание съдът получава и разглежда становищата на участниците в производството.

Съдът може да отмени съдебното заседание, да промени неговия час и ден или да го отложи единствено ако има основателни причини за това (Член 352, параграф 1 от Гражданския процесуален кодекс).

14 Ако на страна, пребиваваща на място, където би се ползвала от удължаване на срока, бъде връчен акт на друго място, където пребиваващите лица, не се ползват от такова удължаване на срока, губи ли страната правото си да се ползва от това предимство?

Ако провеждането на производствата става съгласно естонското процесуално право, дадено лице не губи правото на удължаване на процесуален срок единствено в зависимост от това, дали срокът може да бъде удължен на мястото, където лицето е узнало за съответния акт.

15 Какви са последиците при неспазване на сроковете?

Ако процесуалното действие не е извършено в определения срок, участникът в производството няма право да извърши това процесуално действие на по-късен етап, освен ако съдът не възстанови предвидения от закона срок, не удължи срока, който е определил, или не разгледа исковата молба, заявлението, доказателствата или възражението на участника в производството. Това важи, независимо дали участникът в производството е бил предварително уведомен за подобни последици, или не.

16 При изтичане на срока с какви правни средства за защита разполагат пропусналите срока лица, т.е. неизправните страни?

Ако поради неявяване на ответника, съдът постанови неприсъствено съдебно решение, ответникът може да подаде молба за отмяна на неприсъственото съдебно решение (член 415 от Гражданския процесуален кодекс). Ответникът може да подаде молба за отмяна на неприсъственото съдебно решение, ако е имал основателни причини за бездействието си, което е довело до неприсъственото съдебно решение.

Основателни причини за неотговаряне на искова молба или за неявяване на съдебно заседание, както и за неуведомяване на съда за това са преди всичко смущения в движението, неочаквано заболяване на страна или неочаквано сериозно заболяване на лице, което е близко на дадена страна, поради което тя не може да отговори на иск или да се яви в съда, или да изпрати представител в съда (член 422, параграф 1).

Молба за отмяна на неприсъствено съдебно решение може да се подаде, независимо от това дали има основателни причини, ако:

в случай на неотговаряне на искова молба, исковата молба е връчена на ответника или негов представител по начин, различен от лично предаване срещу подпис или по електронен път;

в случай на неявяване на съдебно заседание, призовката е връчена на ответника или на негов представител по начин, различен от лично предаване срещу подпис, или по време на съдебното заседание, или в електронна форма;

неприсъственото съдебно решение не е могло да бъде постановено по законен начин.

Молба за отмяна на неприсъствено съдебно решение може да се подаде в рамките на 30 дни след връчването на решението. Ако неприсъственото съдебно решение е връчено чрез публично обявление, молбата за отмяна на неприсъственото съдебно решение може да бъде подадена в рамките на 30 дни от датата, на която ответникът е узнал за неприсъственото решение или от датата на образуване на производството за принудително изпълнение на неприсъственото съдебно решение. Ако след възобновяване на производството срещу ответника е постановено друго неприсъствено решение, той може да обжалва решението единствено на основание на това, че не е била извършена проверка за наличието на необходимите условия за постановяване на неприсъствено съдебно решение.

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.